Saaristopolitiikka
Skärgårdspolitiken

Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko (VNS 12/2025 vp)

SANK:n asiantuntijalausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Elina Auri, pääsihteeri, saaristoasiain neuvottelukunta SANK

Saariston fyysinen saavutettavuus

- Saavutettavuus on saaristo- ja vesistöalueiden näkökulmasta yksi tärkeimmistä tekijöistä niin arjen sujuvuuden, elinkeinoelämän kuin turvallisuuden kannalta.
- Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat ne saariston asukkaat, jotka asuvat ilman kiinteää tieyhteyttä olevassa saaristossa saaristoliikenteen varassa.
- Saaristoliikenteellä tarkoitetaan yhteysaluksia, maantielauttoja ja -losseja sekä yksityistielauttoja ja -losseja. Saaristoliikennettä on sekä meri- että järvialueilla.
- Saaristo on hankala toimintaympäristö myös turvallisuuden näkökulmasta. Hätätilanteissa avun saaminen saaristoon voi kestää huomattavasti pidempään kuin mantereella heikomman saavutettavuuden takia.
- On tärkeää, että saaristoliikenne toimii normaaliolojen lisäksi myös poikkeusoloissa ja erilaisissa häiriötilanteissa.

Huomioita maaseutupoliittisesta selonteosta

Selonteossa: *Saariston kannalta elintärkeä saaristoliikenne voidaan varmistaa – turvaamalla maantielauttojen ja -lossien, yhteysaluksien, yksityistielossien ja -lauttojen toimivuus normaali- ja poikkeusoloissa.*

- Saaristoasiain neuvottelukunta pitää tärkeänä, että selonteon suosituksissa tuodaan esille saaristoliikenteen turvaaminen normaali- ja poikkeusoloissa. Tämä vahvistaa saariston elinvoimaa ja tuo luottamusta saariston asukkaille.
- Neuvottelukunta pitää tärkeänä, että myös yksityistielossien toiminnan turvaaminen mainitaan maaseutupoliittisessa selonteossa. Yksityistielossien toiminta ei olisi mahdollista ilman valtion avustusta, joka uuden Liikenne 12 -suunnitelman mukaisesti on vähintään 80 % todellisista käyttö- ja kunnossa-pitokustannuksista.

Saariston digitaalinen saavutettavuus

- Digitaalinen saavutettavuus eli luotettavat tietoliikenne- ja puhelinyhteydet ovat olennaisia saaristossa asumisen kannalta. Toimivat tietoliikenneyhteydet tasoittavat alueiden välisiä eroja ja ovat edellytys digitaalisille asiointipalveluille, jotka edesauttavat palveluiden saatavuutta saaristoalueilla.
- Tietoliikenneyhteyksien saatavuus saaristossa vaihtelee. Ulkosaaristossa tietoliikenneyhteydet toimivat heikommin kuin sisäsaaristossa tai saaristomaisilla manneralueilla.
- Luotettavat tietoliikenne- ja puhelinyhteydet ovat myös turvallisuustekijä: hätätilanteessa esimerkiksi puhelimen toimivuus on ensisijaisen tärkeää. Sähkön saanti ja sen riittävyys tietoliikenne- ja puhelininfrastruktuuriin kaikissa olosuhteissa on kriittinen huoltovarmuustekijä.

Huomioita maaseutupoliittisesta selonteosta

Selonteossa: *Yhteiskunnan digitalisaatiotavoitteet saavutetaan, kun maaseutumaisten alueiden ja kaupunkialueiden välinen digitaalinen kuilu kavennetaan ja huippunopeiden (VHCN) laajakaistayhteyksien saatavuus varmistetaan myös maaseutumaisilla alueilla*.

- Maaseutupoliittisessa selonteossa ei ole erikseen eritelty saaristoalueiden digitaalista saavutettavuutta, vaan se on osana maaseutualueiden digitaalista saavutettavuustarkastelua. Saaristoasiain neuvottelukunta pitää kuitenkin selonteossa olevia suosituksia digitalisaatiotavoitteisiin liittyen myös saaristoalueiden kannalta tärkeinä ja kannatettavina.
- Eri alueiden välinen digitaalinen kuilu tulisi kaventua, toimivat tietoliikenne- ja puhelinyhteydet tulisi taata koko maassa, myös siellä missä ne eivät markkinaehtoisesti toteudu.

Kiitos!

Saaristopolitiikka
Skärgårdspolitiken

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet